Suomen luonnonsuojeluliitto

U 73/2018 vp.
Erityisasiantuntija Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto
MmV 20.9.2019

Valtioneuvoston kirjelmä yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista ehdotuksista

Euroopan komission esitys tähtää maatalouteen, joka ratkaisu myös moniin ympäristöongelmiin. Näin se vastaisi myös EU:n ja Suomen ympäristötavoitteisiin, kuten luonnon köyhtymisen pysäyttämiseen, vesien hyvään tilaan sekä sekä auttaisi ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa. Maatalouden tekeminen nykyistä kestävämmäksi on suuri mahdollisuus ratkaista näitä ongelmia.

EU-budjetin leikkaukset uhkaavat viljelijöitä ja ympäristöä

Suurin haaste näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on raha. Maatalouden vapaaehtoisten ympäristötoimien ns. 2-pilarin ympäristökorvausrahat uhkaavat vähentyä voimakkaasti EU:n budjetin ja Brexitin takia.

Siksi on välttämätöntä laajentaa kaikille pakollisia ympäristötoimia. Niitä pitäisi ottaa myös suorien tukien – ns. 1-pilarin tukien – ehdoiksi (ns. ehdollisuus). Ellei näin tehdä, ympäristötoimien määrä vähenee Suomessa ja EU:ssa tilanteessa, missä niitä pitäisi lisätä.

Joustot uhkaavat ympäristötavoitteita

EU-valmistelun haaste on se, että jäsenmaat haluavat monia ympäristötoimia itselleen vapaaehtoiseksi. Ne haluavat myös ehdollisuuteen erilaisia poikkeuksia sekä seurantaan ja valvontaan lievennyksiä. Myös viittauksia muuhun EU:n ympäristölainsäädäntöön yritetään vähentää.

Komission esitys siirtää kuitenkin jo nyt hyvin paljon valtaa jäsenmaille. Isommat joustot uhkaavat ympäristötavoitteiden toteutumista. Suurimmat haasteet ovat toki Itä- ja Etelä-Europan maissa, joissa ympäristökorvausjärjestelmä ja hallintokulttuuri ovat meitä heikompia.

Mitä tehdä jos EU-rahoitusta ei lisätä?

Jos maatalouden EU-budjettitilanne ei parane, tulee pohtia ehdollisuuden tehostamisen lisäksi myös kotimaista lisärahoitusta II-pilariin. On tärkeää palkita viljelijöitä, jotka tekevät enemmän ympäristön ja ilmaston hyväksi.

Lisäksi toimien kohdentamista tehokkaimpiin toimiin ja kohdealueille (esimerkiksi jyrkät rinnepellot) tulee lisätä.

Elävä maaseutu ja kestävä maatalous ovat suuria mahdollisuuksia ympäristöongelmien ratkaisemiseen. Kestävästä CAPista voisi tulla *European Green Deal*in yksi ydinala.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi